

1000 Çiftçi 1000 Bereket
Programı Sosyal Etki ve
SROI Raporu 2019 - 2021

1000 ÇİFTÇİ
BEREKET

**Geleceğe
Pozitif Etki**

Yatırımın Sosyal Getirisi (Social Return on Investment, SROI)

Son yıllarda iş dünyası ve tüm sektörlerde hayatın değişimine paralel olarak önemli değişiklikler yaşanıyor. Hesap verebilirlik, meşruiyet, şeffaflık ve sürdürülebilirlik tüm sektörler için daha önemli hale geliyor. Kurumların vizyonları, hedefleri doğrultusunda ürettiği projeler, bu çerçevede paydaşların beklentileri doğrultusunda birçok farklı ölçüm ve raporlama yöntemi geliştiriliyor.

SROI, sosyal temelli projelerin yarattığı sosyal değerin hesaplanması için oluşturulmuş bir yöntemdir. Projelerin faydasının hesaplanmasına ekonomik girdi ve çıktılar yanına sosyal ve çevresel fayda ve maliyetleri de dâhil ederek, toplumda eşitsizliği ve çevresel bozulmayı azaltarak, refah seviyesini artırmayı hedefler.

Cargill olarak, 3 yıl önce devreye aldığımız ve çiftçilerimizin aldıkları verimi önemli ölçüde artıran ‘1000 Çiftçi 1000 Bereket’ programımızın sosyal getirilerini SROI çalışmamızda görebilirsiniz.

1000 ÇİFTÇİ
BEREKET

Program Amacı

1000 Çiftçi 1000 Bereket Programı'nın başladığı 2019 yılından itibaren ücretsiz olarak dijital tarım araçlarına erişim, yüz yüze ve çevrim içi eğitimler, teknik destek hattıyla ziraat mühendislerine erişim ve tarlaya özel danışmanlık hizmetleri sağlanmıştır.

1000 Çiftçi 1000 Bereket Programı, Cargill Türkiye'nin tarımda çevresel, sosyal ve dijital dönüşümü desteklemek amacıyla 2019 yılında hayata geçirdiği; çiftçilere eğitim ve danışmanlık desteğinin yanında sürdürülebilir tarım uygulamalarını yaygınlaştırarak çiftçilerin tarlalarındaki verimliliğini ve çiftçi refahını artırmaya odaklandığı kurumsal sorumluluk programıdır.

Programın başladığı 2019 yılından itibaren 3 yılda toplam 12 ilde her yıl 1.000'in üzerinde mısır, ayçiçeği ve kanola çiftçisi ile sürekli etkileşim halinde; ücretsiz olarak dijital tarım araçlarına erişim, yüz yüze ve çevrim içi eğitimler, teknik destek hattıyla ziraat mühendislerine erişim ve tarlaya özel danışmanlık hizmetleri sağlanmıştır.

2021 yılı itibarıyla üçüncü yılını dolduran 1000 Çiftçi 1000 Bereket Programı'nın çiftçiler üzerindeki etki, değişim ve sosyal faydası 'Social Value International'¹ kaynak ve rehberleri takip edilerek ölçümlenmiştir.

Yatırımın Sosyal Geri Dönüşü – SROI (Social Return on Investment)² çalışması aracılığıyla; Programın 2019, 2020 ve 2021 yılları faaliyetleri sonucu yarattığı değişim, sosyal etki ölçümlenmesi ve raporlanması amaçlanmış ve gerçekleştirilmiştir.

¹ Home - Social Value International

² A Guide To Social Return On Investment

Lider çiftçiler, Program kapsamında gerçekleştirilen faaliyetlerin tümüne dahil olan, etkileşim gücü yüksek çiftçilerdir.

Program Paydaşları	Paydaş Sayısı	Etkileşim Alanları	Paydaşlarla İletişim Yöntemleri
Mısır Çiftçileri	513	Mısır çiftçileri Program kapsamında gerçekleştirilen faaliyetlere dahil olan kilit paydaş grubudur. Program kapsamında verilen çeşitli eğitim, danışmanlık hizmeti ve dijital uygulama desteği ile çiftçilerin mesleki ve kişisel gelişimi amaçlanmıştır.	• Yüz yüze görüşmeler • Tarla ziyaretleri • Çevrim içi çiftçi buluşmaları ve eğitimler • Anket çalışmaları
Ayçiçeği Çiftçileri	399	Ayçiçeği çiftçileri Program kapsamında gerçekleştirilen faaliyetlere dahil olan kilit paydaş grubudur. Program kapsamında verilen çeşitli eğitim, danışmanlık hizmeti ve dijital uygulama desteği ile çiftçilerin mesleki ve kişisel gelişimi amaçlanmıştır.	• Yüz yüze görüşmeler • Tarla ziyaretleri • Çevrim içi çiftçi buluşmaları ve eğitimler • Anket çalışmaları
Kanola Çiftçileri	103	Kanola çiftçileri Program kapsamında gerçekleştirilen faaliyetlere dahil olan kilit paydaş grubudur. Program kapsamında verilen çeşitli eğitim, danışmanlık hizmeti ve dijital uygulama desteği ile çiftçilerin mesleki ve kişisel gelişimi amaçlanmıştır.	• Yüz yüze görüşmeler • Tarla ziyaretleri • Çevrim içi çiftçi buluşmaları ve eğitimler • Anket çalışmaları
Lider Çiftçiler	50	Lider çiftçiler, Program kapsamında gerçekleştirilen faaliyetlerin tümüne dahil olan, etkileşim gücü yüksek çiftçilerdir. Lider çiftçiler bilgi ve becerilerini bulundukları çevrede yayabilmeleri nedeniyle öncü konumdadır. Program kapsamında verilen çeşitli eğitim, danışmanlık hizmeti ve dijital uygulama desteği ile çiftçilerin mesleki ve kişisel gelişiminin artırılması ve diğer çiftçilere örnek olması amaçlanmıştır.	• Yüz yüze görüşmeler • Tarla ziyaretleri • Çevrim içi çiftçi buluşmaları ve eğitimler • Anket çalışmaları

Önemli Etki

Yapılan SROI çalışmasıyla önemli ve somut sonuçlara ulaştık. Program bir önceki yıla göre çiftçiler üzerinde önemli değişimler oluşturdu. Tarımsal teknik bilgide %15, finansal okuryazarlıkta %6, veriye dayalı iş yapış faaliyetlerinde ise %3 artan etki görüldü.

Tarımsal teknik bilgide
%88 değişim

1000 ÇİFTÇİ
BEREKET

Duyarlı Etki

2019 yılında, tarımda çevresel, sosyal ve dijital dönüşümü desteklemek amacıyla 1000 Çiftçi 1000 Bereket Programı'nı hayata geçirdik. Bu programımızın farklı alanlarda hayata kattığı değerleri ölçmek için SROI (Social Return on Investment, Yatırımın Sosyal Geri Dönüşü) çalışması gerçekleştirdik.

Finansal okuryazarlıkta
%80 değişim

1000 ÇİFTÇİ
BEREKET

Büyüyen Etki

Veriler, sosyal projelerde her geçen zaman diliminde belirlenen hedeflere ulaşıldıkça yaratılan etkinin büyüdüğünü gösteriyor ve SROI oranı artıyor. Programa yaptığımız yatırımın, karşılık bulduğunu görmekten mutluluk duyuyor, etkiyi genişletmeyi hedefliyoruz.

Veriye dayalı iş yapıшта
%81 değişim

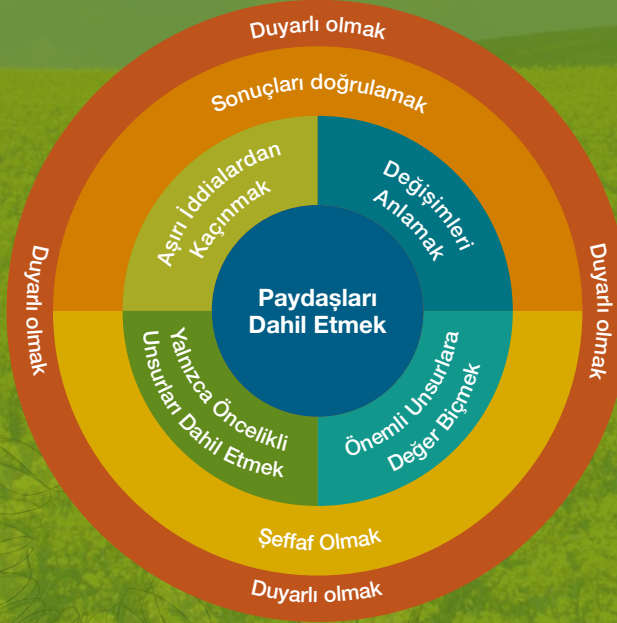

1000 ÇİFTÇİ
BEREKET

SROI (Social Return on Investment, Yatırımın Sosyal Geri Dönüşü) Metodolojisi Hakkında

SROI (Social Return on Investment, Yatırımın Sosyal Geri Dönüşü), yapılan veya yapılması planlanan sosyal yatırımların yarattığı sosyal etkinin veya değerin hesaplanması için oluşturulmuş bir yöntemdir. SROI metodolojisi, sosyal projelerin program faydalanıcıları üzerinde yarattığı değişimleri finansal değer kullanarak ölçümlemeyi ve projelerin faydasının hesaplanmasına ekonomik, sosyal ve çevresel faydaları da ekleyerek toplumun refah seviyesini artırmayı hedeflemektedir.

SROI analizi 8 temel prensibe dayanmaktadır.³
Bunlar;

SROI analizi 6 aşamada tamamlanmaktadır.⁴
Bunlar;

1. Kapsamı ve kilit paydaşları belirlemek
2. Sonuçları haritalandırmak
3. Sonuçları kanıtlarla açıklamak ve bir değer vermek
4. Etki oluşturmak
5. SROI değerini hesaplamak
6. Raporlamak, kullanmak ve içselleştirmek

³ The Principles of Social Value

⁴ A Guide to Social Return on Investment

2021 Dönemi Faaliyet Kapsamı

1000 Çiftçi 1000 Bereket Programı ile çiftçilerin çeşitli eğitimlerle modern zirai teknikleri uygulayabilmeleri, finansal kârlılıklarını yönetebilmeleri, doğal kaynakların daha verimli kullanımı, sürdürülebilirlik ve çevre yönetimi konularında bilgi ve farkındalık seviyelerini geliştirebilmeleri hedeflenmektedir.

1000 Çiftçi 1000 Bereket Programı ile çiftçilerin, zirai faaliyetlerini gerçekleştirirken aynı zamanda bilim ve teknolojiye dayalı bilgiye erişebilecekleri dijital tarım platformlarını kullanabilmeleri, çeşitli eğitimlerle modern zirai teknikleri uygulayabilmeleri, finansal karlılıklarını yönetebilmeleri, doğal kaynakların daha verimli kullanımı, sürdürülebilirlik ve çevre yönetimi konularında bilgi ve farkındalık seviyelerini geliştirebilmeleri hedeflenmektedir.

2019-2021 yılları arasında Programa katılan çiftçilerin gelişimi, karlılığı ve verimliliğini desteklemek üzere yürütülen çalışmalar ve bu çalışmaların çevresel, sosyal ve ekonomik alanlardaki etki ve performansına dair değerlendirmeler rapor içeriğinde sunulmaktadır.

2019-2021 yılları arasında Programa katılan çiftçilerin gelişimi, karlılığı ve verimliliğini desteklemek üzere yürütülen çalışmalar ve bu çalışmaların çevresel, sosyal ve ekonomik alanlardaki etki ve performansına dair değerlendirmeler rapor içeriğinde sunulmaktadır.

Mısır Çiftçisi 	1.072 2019	909 2020	513 2021
Ayçiçeği Çiftçisi 	- 2019	266 2020	399 2021
Kanola Çiftçisi 	- 2019	- 2020	103 2021
TOPLAM	1.072 2019	1.175 2020	1.015 2021

Finansal Okuryazarlık Faaliyetleri

Çiftçilerin interaktif katılımıyla çiftlik bütçesi oluşturabilmesi adına Kâr-Zarar Tablosunun Oluşturulması Eğitimi ve tarlalarına bir işletme bakış açısıyla bakabilmeleri için ilgili hesaplamaları yapabilmeleri amacıyla Gerçek Maliyetler Eğitimi verilmiştir.

105

Kâr-Zarar Tablosunun Oluşturulması
Eğitimi Katılım Sayısı

Program kapsamında çiftçilere, ürün fiyatları hakkında bilgi birikimlerini artırmak için çeşitli eğitim ve uygulama desteği sağlanmaktadır. Bu doğrultuda, çiftçilerin karlılıklarını artırmak için önem arz eden ürün fiyatlandırma stratejilerine yönelik bilgilendirme çalışmaları gerçekleştirilmiştir.

154

Gerçek Maliyetler Eğitimi
Katılım Sayısı

Çiftçilerin interaktif katılımıyla çiftlik bütçesi oluşturabilmesi adına Kar-Zarar Tablosunun Oluşturulması Eğitimi ve tarlalarına bir işletme bakış açısıyla bakabilmeleri için ilgili hesaplamaları yapabilmeleri amacıyla Gerçek Maliyetler Eğitimi verilmiştir.

263

Dijital Tarım Pazarı (DİTAP) Eğitimi
Katılım Sayısı

Tarımsal arz ve talebin “dijital pazar yeri” yaklaşımı ve sözleşmeli tarım uygulaması ile buluşmasını sağlayarak; üreticinin daha fazla gelir elde etmesini, tarım endüstrisinin istediği nitelikte tarımsal ürünü bulmasını ve tüketicinin de tarımsal ürünlere daha uygun fiyatlarla ulaşmasını sağlama hedefi ile T.C. Tarım ve Orman Bakanlığı tarafından oluşturulmuş Dijital Tarım Pazarı (DİTAP) hakkında bilgilendirme eğitimleri düzenlenmiştir.

522

Finansal Okuryazarlık Faaliyetleri
Eğitimi Toplam Katılım Sayısı

Tarımsal Teknik Bilgi Faaliyetleri

Program kapsamında çiftçilerin 7/24 uzman mühendislerle ulaşabilmeleri ve destek alabilmeleri için Teknik Destek Hattı kurulmuştur.

631

Yetiştiricilik Teknik Bilgi Faaliyetleri Katılım Sayısı

154

Hasat Kriterleri ve İlaçlamada Temel Prensipler Eğitimi Katılım Sayısı

15

1000 Çiftçi 1000 Bereket Teknik Destek Hattı Katılım Sayısı

800

Tarımsal Teknik Bilgi Faaliyetleri Toplam Katılım Sayısı

Program kapsamında gerçekleştirilen tarla ziyaretleri ve çevrim içi eğitimlerde çiftçiler teknik ve finansal konularda bilgilendirilmektedir. Zirai eğitimlerde; gübre ve ilaç kullanımı, sulama yöntemleri, hastalık ve zararlılarla mücadele konularında danışmanlık sağlanırken, finansal eğitimlerde; çiftçilerin tarlalarını bir işletme bakış açısıyla yönetebilmesinde onlara rehberlik edecek öneriler sunulmaktadır.

Program kapsamında çiftçilerin 7/24 uzman mühendislerle ulaşabilmeleri ve destek alabilmeleri için Teknik Destek Hattı kurulmuştur. Bu sayede, uzman ziraat mühendislerinin çiftçilere bir telefon kadar uzakta olması sağlanarak mısır, ayçiçeği, kanola ve yetiştirdikleri diğer ürünler hakkında her türlü zirai problemlerini danışabilmektedir.

Çeşitli konularda gerçekleştirilen eğitim, danışmanlık hizmeti ve uygulamalar doğrultusunda bilgi birikimi ve farkındalık seviyesi artan çiftçilerin; mahsul verimliliklerinin artması, daha yüksek mahsul performansı sağlamaları, doğru fiyatlandırma yapabilme becerisi kazanmaları ve böylece karlılıklarının artması hedeflenmektedir.

Veriye Dayalı İş Yapış Faaliyetleri

Uydudan Tarla Sağlığı Takibi uygulamasıyla uydu üzerinden alınan tarla görüntüleri sayesinde; ekili ürün, bitki fenolojik dönemi ve bölgesel iklim verilerine göre periyodik olarak yorumlanarak tarlaya özel ürün gelişimi, tarla değişimi ve tarla sağlığı haritaları hazırlanmaktadır.

1.028

Dijital Toprak Analizi Hizmeti
Katılım Sayısı

25

Meteoroloji, Sulama ve Takip
İstasyonu Katılım Sayısı

276

Uydudan Tarla Sağlığı Takibi
Katılım Sayısı

1.329

Veriye Dayalı İş Yapış Faaliyetleri
Toplam Katılım Sayısı

Program kapsamında düzenlenen tarla ziyaretleri sırasında ziraat mühendisleri tarafından dijital toprak analizi gerçekleştirilmiştir. Her çiftçinin tarlasına özel gerçekleştirilen dijital toprak analizi sonuçları çiftçilere iletilerek analiz sonuçlarına göre ekimden hasada kadar doğru gübreleme, verimli sulama ve hastalıklarla mücadele konusunda özel yetiştiricilik önerileri sunulmaktadır. Bu öneriler, çiftçilere düzenli mesajlar ile bildirilmektedir.

Uydudan Tarla Sağlığı Takibi uygulamasıyla uydu üzerinden alınan tarla görüntüleri sayesinde; ekili ürün, bitki fenolojik dönemi ve bölgesel iklim verilerine göre periyodik olarak yorumlanarak tarlaya özel ürün gelişimi, tarla değişimi ve tarla sağlığı haritaları hazırlanmaktadır.

Program kapsamında çiftçilerin tarlalarına özel kurulan Meteoroloji, Sulama ve Takip İstasyonu aracılığıyla iklim bölgesine ve ürün tipine özel sulama ve ilaçlama miktarları hakkında öneriler sunulmaktadır. Tarlaya ait ölçülen gerçek zamanlı veri akışlarıyla, yetiştirilen ürün türüne özgü hastalıkların riski, hiper-lokal hava durumu tahminleri ile birleştirilerek ilaçlama uygunluğu grafikleri hazırlanarak çiftçilere mobil uygulama yoluyla iletilmiştir.

Veriye dayalı iş yapış faaliyetlerinden faydalanan, bu araçlar sayesinde tarlasına özel doğru sulama, gübreleme ve ilaçlama programını uygulayan çiftçiler, su ve gübre gibi kaynaklardan tasarruf sağlamakta, doğru ilaçlama önerileri sayesinde hastalık ve zararlılarla mücadelede verimliliklerini artırmaktadır. Çiftçiler bu dijital tarım uygulaması desteğine ücretsiz olarak erişmiş ve dijital dönüşümde deneyim kazanmışlardır.

Çiftçi Dayanışması Faaliyetleri

Toplu satın alım ve toplu mahsul satışı konularında çiftçilerin ortak karar almalarına ve birlikte hareket ederek kârlılıklarını artırmalarına olanak sağlayacak bir etkileşim alanı yaratılmıştır.

832

Çevrim İçi İletişim Grupları
Katılım Sayısı

20

Tarla Ziyaretleri
Katılım Sayısı

852

Çiftçi Dayanışması Faaliyetleri
Toplam Katılım Sayısı

Program kapsamında çiftçilerin teknolojik iletişim araçlarını aktif olarak kullanmaları, çiftçiler arası iletişimin artması ve tüm çiftçiler arasında bilgi paylaşımının sağlanması amacıyla 10 lokasyon için çevrim içi iletişim grupları kurulmuştur. Danışmanların da dahil olduğu bu gruplarda, 832 çiftçi sorularını danışırken diğer çiftçilerin de haberdar olması ve fikir edinmesi sağlanmıştır.

Toplu satın alım ve toplu mahsul satışı konularında çiftçilerin ortak karar almalarına ve birlikte hareket ederek kârlılıklarını artırmalarına olanak sağlayacak bir etkileşim alanı yaratılmıştır.

Çevre Faaliyetleri

2021 sezonunda Tarlada Sürdürülebilir Üretim kapsamında İklim Değişimi ve Sürdürülebilir Yaşam başlıklarında eğitimler verilmiştir.

526

Tarlada Sıfır Atık Yönetimi Eğitimi
Katılım Sayısı

228

Tarlada Veri Toplama Bilgilendirmesi
İletişimi Katılım Sayısı

122

İklim Değişimi ve Sürdürülebilir
Yaşam Eğitimi Sayısı

876

Çevre Faaliyetleri
Toplam Katılım Sayısı

Tarladaki atık yönetimi sorununu çözmek ve atıklara ham madde olarak değer katmak amacıyla Program kapsamında yürütülen “Tarlada Sıfır Atık Yönetimi” projesi “Tarlada Sıfır Atık Yönetimi” eğitimlerine, “Tarlada Sürdürülebilir Üretim” kapsamında ve “İklim Değişimi ve Sürdürülebilir Yaşam” eğitimleri eklenerek, çevre ve iklim okuryazarı çiftçi hedefi için ilerlenmiştir. Tarlada çıkan odunsu atıklar, plastik atık ve tehlikeli plastik atıkların kaynağında ayrı toplanması, döngüsel ekonomide değer yaratması; gübre, bitki koruma ilacı, enerji, su tüketimlerinde kaynak verimliliği sağlanması gereği bilgilendirmeleriyle sunulan eğitimlerde tüketim-üretim-atık-çevre-iklim-yaşam ilişkilendirmesi yapılmıştır.

Program kapsamında çiftçinin tarlasında iş yapış yönetimiyle, sürdürülebilirlik yönetiminin çevresel ve sosyal odaklarının entegrasyonu başarılmıştır.

Yatırımın Sosyal Geri Dönüşü – SROI Değerleri

Toplam etkinin finansal değere dönüştürülmesi ile hesaplanan toplam yaratılan değer projeye yapılan yatırım miktarına oranı ile SROI değeri hesaplanmaktadır.

1000 Çiftçi 1000 Bereket Programı'nın sosyal etkisini anlamak, tanımlamak, finansal bir değere dönüştürmek ve raporlamak için Social Value International'ın uluslararası kabul görmüş Yatırımın Sosyal Geri Dönüşü (Social Return of Investment, SROI) Rehberi'nden yararlanılmıştır.

Çiftçilere yönelik gerçekleştirilen faaliyetler sonucu, seçilen etki alanlarında yaratılan değişimin finansal karşılığı hesaplanarak kişi bazında sağlanan ekonomik değere ulaşılmaktadır. Sağlanan değişimin toplam ekonomik değeri 'Yaratılan Değer' olarak tanımlanmaktadır. Toplam etkinin finansal değere dönüştürülmesi ile hesaplanan toplam yaratılan değer projeye yapılan yatırım miktarına oranı ile SROI değeri hesaplanmaktadır.

$$\text{SROI} = \frac{\text{Toplam yatırılan değer (TL)}}{\text{Yapılan yatırım (TL)}}$$

2021 sezonunda SROI oranı 3,03 seviyesine ulaşmış ve program ilk dönemine göre %20 iyileşme kaydedilmiştir.

Program kapsamında seçilen etki alanlarında yaratılan baz değişim SROI oranı 2019 sezonunda 2,53 seviyesinde ve 2020 sezonunda 2,78 seviyesinde gerçekleşmiştir.

2021 sezonunda ise SROI oranı 3,03 seviyesine ulaşmış ve program ilk dönemine göre %20 iyileşme kaydedilmiştir. Program boyunca SROI oranında yakalanan iyileşme, programla yaratılan değişimin paydaşlarla etkileşim sonucu etki odağıyla gözden geçirilmesi ve takip eden dönemlerde buna göre program faaliyetlerinin planlanmasıyla başarılmıştır.

SROI Bileşenleri

SROI metodolojisi doğrultusunda özgül ağırlık, yer değiştirme ve atıfta bulunma ölçütleri SROI hesaplamasına dahil edilerek, yeniden hesaplama yapılmıştır.

Özgül Ağırlık (Deadweight)

SROI analizinde özgül ağırlık, “Eğer ilgili aktivite olmasaydı, aynı/benzer fayda sağlanabilir miydi?” sorusunun yanıtıdır. Yüzdesel olarak ifade edilen özgül ağırlık değeri, aktivite ile sağlanan etkilerin, aktivite haricinde de olağan halde gerçekleşiyor olduğu anlamına gelmektedir. Bu sebeple, özgül ağırlık arttıkça, sonuçların yarattığı değer azalır.

Gerçekleştirilen ölçüm ve takip çalışmaları sonucunda 2021 yılı finansal okuryazarlık ve tarımsal teknik bilgi faaliyetleri için özgül ağırlık değeri %15, dayanışma ve çevre faaliyetleri için %10 olarak hesaplanırken veriye dayalı iş yapışta herhangi bir etki tespit edilmemiştir.

Yer Değiştirme (Displacement)

SROI analizinde yer değiştirme, “İlgili aktiviteler sonucu önüne geçilen veya ortadan kaldırılan sorun başka sonuçlara yol açtı mı?” sorusunun yanıtıdır. Yüzdesel olarak ifade edilen yer değiştirme değeri arttıkça sonuçların yarattığı etki azalır.

1000 Çiftçi 1000 Bereket Programı’nın yarattığı değişimlerin, program süresince başka sonuçlara ve değişikliğe yol açmadığı ve etkisi olmadığı yönünde katılımcılar görüşlerini bildirmiştir. Bu sebeple, yer değiştirme değeri %0 olarak alınmıştır.

Atıfta Bulunma (Attribution)

SROI analizinde atıfta bulunma, “İlgili aktivitelerin sağladığı değişimde etkisi/ payı olan başka kişiler/kurumlar var mı?” sorusunun yanıtıdır. Yani yaratılan değer ne kadarlık payının başka kişi veya kurumlara ait olduğunu ifade eder. Yüzdesel olarak ifade edilen atıf değeri arttıkça, sonuçların yarattığı etki azalır.

Gerçekleştirilen ölçüm ve takip çalışmaları sonucunda atıfta bulunma değeri 2021 yılı finansal okuryazarlık, tarımsal teknik bilgi ve dayanışma faaliyetleri için %37 oranında hesaplanırken, veriye dayalı iş yapış ve çevre faaliyetlerinde herhangi bir etki tespit edilmemiştir.

Tüm bileşenlerin SROI hesabına dahil edilerek yeniden hesaplanması sonucu, 2021 yılı SROI oranı için 2,83 değeri elde edilmiştir.

Örneklem Boyutu ve Hata Payının Hesaplanması

Program kapsamında mobil uygulamayı kullanan 1.015 çiftçiye (popülasyon boyutu) bağlantı adresi gönderilmiş, ankete 185 çiftçi katılmıştır.

Mısır, ayçiçeği ve kanola çiftçileriyle çevrim içi yöntemler ile gerçekleştirilen anketler, çiftçilere mobil iletişim uygulaması üzerinden bağlantı adresi yoluyla iletilmiştir. Program kapsamında mobil uygulamayı kullanan 1.015 çiftçiye (popülasyon boyutu) bağlantı adresi gönderilmiş, ankete 185 çiftçi (örnek boyutu)

katılmıştır. Popülasyon boyutu ve örnek boyutu üzerinden %95 güvenilirlik seviyesi baz alınarak hata payı hesaplanmıştır. Hata payı, seçilen ölçüm yöntemleri doğrultusunda standart hata payı hesaplama metodu kullanılarak %7 ve %11 seviyelerinde hesaplanmıştır.

Mısır, Ayçiçeği ve Kanola Çiftçi Anketi Katılımcı Sayıları

Anket Çalışmasına Dahil Edilen Çiftçi Sayısı (Popülasyon Boyutu)	Anket Çalışmasını Tamamlayan Çiftçi Sayısı (Örnek Boyutu)	Hata Payı ³ (%95 Güven Aralığı)
1.015	185	%7

Lider Çiftçilerle Derinlikli Görüşme Katılımcı Sayıları

Derinlikli Görüşmelere Dahil Edilen Çiftçi Sayısı (Popülasyon Boyutu)	Görüşmeye Katılan Lider Çiftçi Sayısı* (Örnek Boyutu)	Hata Payı ³ (%95 Güven Aralığı)
50	30	%11

* Telefon araması ile derinlemesine görüşme

⁶ Denscombe, Martyn. (2014). *The Good Research Guide for Small-scale Social Research Projects. Fifth edition*, Philadelphia: Open Society Press. <https://www.researchgate.net/file.PostFileLoader.html?id=582a0dbf217e20276533f5a5&assetKey=AS:428404664213506@1479151039119>

2019-2021 Yılları Arası SROI Sonuçları

Finansal okuryazarlık düzeyinin ölçülmesinde çiftçilerin ürünleri satış zamanı, zirai amaçlı satın almada kullandığı ödeme seçenekleri ve kullandıkları finansal araçlar analiz edilmiştir.

Program kapsamındaki çalışmalar sonrasında mısır, ayçiçeği ve kanola çiftçileri üzerinde yaratılan değişimi ölçmek için bir yıllık sürede sağladıkları fayda, tasarruf ve memnuniyet seviyelerinin ölçümlenebileceği sorular yöneltilmiştir. Bu sorulara verilen cevaplar değerlendirildiğinde çiftçilerin program memnuniyet seviyesinin yüksek olduğu gözlemlenmiştir.

Mısır, ayçiçeği ve kanola çiftçilerinin en uygun finansal araçlara erişimi, tarımsal teknik bilgi, dayanışma ve çevre için bilgi, farkındalık ve eğitim düzeyleri, dijital tarım uygulamalarının kullanımlarının mevcut durumu ve zirai konulardaki diğer çiftçilerle olan iletişimleri anket soruları ve derinlemesine görüşmeler aracılığıyla ölçülmüştür.

- Finansal okuryazarlık düzeyinin ölçülmesinde çiftçilerin ürünleri satış zamanı, zirai amaçlı satın almada kullandığı ödeme seçenekleri ve kullandıkları finansal araçlar analiz edilmiştir.

- Çiftçilerin zirai teknikleri ve seçimlerindeki bilinç seviyesinin ölçülmesinde toprak analizi yaptırma sıklıkları, Meteoroloji, Sulama ve Takip İstasyonu ve zirai konuları danıştıkları platformlar analiz edilmiştir.
- Dijital uygulamaları kullanım yeteneklerinin ölçülmesinde, teknolojik araçları kullanım seviyeleri ve zirai faaliyetleri amaçlı kullandıkları platformlar analiz edilmiştir.
- Çevre ve sürdürülebilirlik bilinçlerinin ve bilgilerinin ölçülmesinde, çiftçilerin sıfır atık yönetim faaliyetleri analiz edilmiştir.

Program kapsamında seçilen etki alanlarında yaratılan baz değişim SROI oranının 2021 sezonunda, 2020 sezonunda ulaşılan 2,78 seviyesinden 3,03 seviyesine ulaştığı gözlemlenmiştir. Program ana faaliyetlerindeki öne çıkan değişiklikler aşağıdaki tabloda verilmiştir.

Program Kapsamındaki Faaliyetlerde Öne Çıkan Değişiklikler

Program Ana Faaliyetleri	2019	2020	2021
Paydaş Grupları	Mısır çiftçileri ile Programa başlanmıştır.	Ayçiçeği çiftçileri Programa dahil edilmiştir.	Kanola çiftçileri Programa dahil edilmiştir.
Finansal Okuryazarlık	- Eğitimler yüz yüze verilmiştir. - Finansal Okuryazarlık ve Erişim Derneği (FODER) tarafından finansal okuryazarlık eğitimleri verilmiştir. - Türkiye Ürün İhtisas Borsası'ndan eğitmenleri tarafından lisanslı depoculuk sistemi eğitimleri verilmiştir.	- Eğitimler çevrim içi olarak düzenlenmiştir. - T.C. Tarım ve Orman Bakanlığı tarafından DİTAP eğitimleri verilmiştir. - Doktar danışmanları tarafından finansal okuryazarlık eğitimleri verilmiştir.	- Eğitimler çevrim içi olarak düzenlenmiştir. - T.C. Tarım ve Orman Bakanlığı tarafından DİTAP eğitimleri verilmiştir. - Doktar danışmanları tarafından finansal okuryazarlık eğitimleri verilmiştir. "Gerçek Maliyetler Eğitimi" Program kapsamına dahil edilmiştir.
Tarımsal Teknik Bilgi	- T.C. Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı'nın İş Sağlığı ve Güvenliği (İSG) uzmanları tarafından İSG eğitimleri verilmiştir. 19 Mayıs Üniversitesi akademisyenleri tarafından "Tarlada İş Güvenliği ve İlk Yardım Eğitimi" verilmiştir.	Çiftçi toplantıları yerine "Evde Hayat Var" temalı çevrim içi çiftçi eğitimleri düzenlenmiştir.	"Hasat Kriterleri ve İlaçlamada Temel Prensipler Eğitimleri" düzenlenmiştir.
Veriye Dayalı İş Yapış	- Meteoroloji, Sulama ve Takip İstasyonu 10 çiftçinin tarlasına kurulmuştur. - Uydudan Tarla Sağlığı Takip Uygulamasından 21 kişi faydalanmıştır.	- Meteoroloji, Sulama ve Takip İstasyonu 20 çiftçinin tarlasına kurulmuştur. - Uydudan Tarla Sağlığı Takip Uygulamasından 74 kişi faydalanmıştır.	- Meteoroloji, Sulama ve Takip İstasyonu 25 çiftçinin tarlasına kurulmuştur. - Uydudan Tarla Sağlığı Takip Uygulamasından 276 kişi faydalanmıştır.
Dayanışma	Çukurova'da 6, İç Anadolu'da 8, Ege'de 2 olmak üzere toplam 16 Tarla Ziyareti gerçekleştirilmiştir.	- Çevrim içi iletişim gruplarını 378 çiftçi aktif olarak kullanmıştır. 20 'Tarla Ziyareti' gerçekleştirilmiştir.	- Çevrim içi iletişim gruplarını 832 çiftçi aktif olarak kullanmıştır. 20 'Tarla Ziyareti' gerçekleştirilmiştir.
Çevre		Türk Plastik Sanayicileri Araştırma Geliştirme ve Eğitim Vakfı (PAGEV) iş birliğinde yürütülen CARGILL-İTÜNOVA Teknoloji Transfer Projesi Yöneticisi Prof. Dr. Filiz Karaosmanoğlu "Tarlada Sıfır Atık Yönetimi" eğitimlerini vermiştir.	- T.C. Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından "Sıfır Atık Uygulaması Eğitimi" verilmiştir. - PAGEV iş birliğinde yürütülen CARGILL İTÜNOVA Teknoloji Transfer Projesi Yöneticisi Prof. Dr. Filiz Karaosmanoğlu "Tarlada Sıfır Atık Yönetimi", "İklim Değişimi ve Sürdürülebilir Yaşam" eğitimlerini vermiştir.

2019-2021 Yılları Arası SROI Sonuçları

Programın üçüncü yılında kapsamın genişletilmesiyle çiftçiler üzerinde yaratılan değişim bir önceki yıla göre; tarımsal teknik bilgide %15, finansal okuryazarlıkta %6, veriye dayalı iş yapış faaliyetlerinde ise %3 oranında artmıştır.

Programın üçüncü yılında kapsamın genişletilmesiyle çiftçiler üzerinde yaratılan değişim bir önceki yıla göre; tarımsal teknik bilgide %15, finansal okuryazarlıkta %6, veriye

dayalı iş yapış faaliyetlerinde ise %3 oranında artmıştır. Program kapsamında yıllara göre çiftçiler üzerinde yaratılan değişim aşağıdaki tabloda verilmiştir.

Program Faaliyetlerinin Yıllara Göre Çiftçiler Üzerinde Yarattığı Değişim Oranı (%)

Program Ana Faaliyetleri	2019 Değişimi (%)	2020 Değişimi (%)	2021 Değişimi (%)
Finansal Okuryazarlık	%65	%74	%80
Tarımsal Teknik Bilgi	%69	%73	%88
Veriye Dayalı İş Yapış	%67	%78	%81
Dayanışma		%79	%80
Çevre		%79	%78

Program süresince yaratılan değişim büyük oranda tarımsal teknik bilgi faaliyetlerinden

kaynaklanırken, değişim yaratan ikinci sıradaki ana faaliyet ise veriye dayalı iş yapıştır.

Program Faaliyetlerinin Yıllara Göre Toplam Değişimdeki Oranları (%)

Program Ana Faaliyetleri	2019 Faaliyetleri Toplam Değişimdeki Oranı (%)	2020 Faaliyetleri Toplam Değişimdeki Oranı (%)	2021 Faaliyetleri Toplam Değişimdeki Oranı (%)
Finansal Okuryazarlık	%32	%19	%7
Tarımsal Teknik Bilgi	%34	%19	%21
Veriye Dayalı İş Yapış	%33	%20	%31
Dayanışma		%21	%20
Çevre		%21	%21
Toplam	%100	%100	%100

Sayısal olarak değerlendirildiğinde ise, 1'e 1 oranındaki SROI değeri, her 1 TL'lik yatırım için 1 TL'lik sosyal değer yaratıldığı anlamına gelir. Buradan hareketle, 1'e 1 oranı üzerinde hesaplanan SROI oranları programın başarısına işaret eder. 1000 Çiftçi 1000 Bereket Programı'na ait SROI hesaplamaları

sonucu elde edilen 1'e 3,03 SROI değerinin başarılı bir sonuç olduğu görülmektedir. Programın SROI değeri üzerinden artan etkisinin ulaşılan kişi sayısının, sosyal etki alanlarının ve verimliliğin artmasıyla doğru orantılı şekilde geliştiği yorumlanabilir.

Program Faaliyet Yıllarına Göre SROI Değerleri

Program Etkisi	2019	2020	2021
SROI Değeri	2,53	2,78	3,03

Sosyal projelerde, her geçen zaman diliminde belirlenen hedeflere ulaşıldıkça, yaratılan etki büyümekte ve SROI oranı artmaktadır. Programın SROI analizinin kalitatif ve kantitatif

sonuçları değerlendirildiğinde, Programa yapılan yatırımın, yarattığı değer açısından olumlu olduğu ve yatırıma devam edilmesinin daha büyük etki yaratacağı öngörülmektedir.

